

ระเบียบวิธีวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาถึง "บทบาทหน้าที่ของสิ่งพิมพ์บันเทิงที่สนับสนุนโทรทัศน์" ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการศึกษาถึงพัฒนาการของสิ่งพิมพ์บันเทิงที่สนับสนุนโทรทัศน์ว่า มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในส่วนของเนื้อหาและรูปแบบอย่างไรบ้าง ตลอดจนการศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของสิ่งพิมพ์บันเทิงที่สนับสนุนโทรทัศน์ว่ามีบทบาทอย่างไรบ้าง ทั้งในแง่บทบาททางด้านสื่อสารมวลชน และบทบาทหน้าที่ในแง่ให้การสนับสนุนวงการโทรทัศน์ การที่จะให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสิ่งพิมพ์บันเทิงทั้งในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งในรูปของหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ดังมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยถึง "บทบาทหน้าที่ของสิ่งพิมพ์บันเทิงที่สนับสนุนโทรทัศน์" มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งแยกได้ 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ประเภทบุคคล คือ คุณธเรศวร สุชีวะ บรรณาธิการอำนวยการหนังสือพิมพ์อินไซด์ทีวี และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสิ่งพิมพ์บันเทิงที่สนับสนุนโทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์บันเทิงอื่นๆ ได้แก่ ดร. จานง รังสิกุล, คุณาราคร์ รัตนกุล และคุณเทพสิทธิ์ โมฬีชาติ

2. ประเภทเอกสาร คือ หนังสือพิมพ์อินไซด์ทีวี ตั้งแต่ฉบับแรกเดือนกุมภาพันธ์ 2529 จนถึงฉบับเดือนธันวาคม 2531 รวมระยะเวลาศึกษาทั้งสิ้น 3 ปี จำนวน 149 ฉบับ เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่เกินไป ผู้วิจัยไม่สามารถทำการศึกษาได้ครบทุกฉบับ ดังนั้นจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างมาทำการศึกษาแบบ Purposive Sampling จำนวน 1 ใน 4 ของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 37 ฉบับ นอกจากนี้ เอกสารที่ใช้ในการวิจัยยังรวมถึงสิ่งพิมพ์บันเทิงในยุคออดีต ทั้งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวงการบันเทิงอื่นๆ และวงการบันเทิงทางโทรทัศน์ด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล และ เครื่องมือที่ใช้

แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล และ เครื่องมือที่ใช้ ตามประเภทดังนี้

1. ประเภทบุคคล ทำการสัมภาษณ์ คุณธเรศวร์ สุชีวะ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อินไซด์ทีวี เพื่อทราบข้อมูล เกี่ยวกับการกระทำบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์อินไซด์ทีวี รวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวสารที่จะนำเสนอในอินไซด์ทีวี การจัดองค์กรและผู้ร่วมลงทุนในกิจการการผลิตหนังสือ เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) โดยผู้วิจัยได้เตรียมประเด็นในการสัมภาษณ์ คุณธเรศวร์ สุชีวะ ดังต่อไปนี้

- ประวัติความเป็นมาของ "อินไซด์ทีวี"
- นโยบาย และวัตถุประสงค์ของการจัดทำหนังสือ
- รูปแบบการพาดหัวข่าว และการเล่นสีในหน้าแรกของหนังสือ
- การกำหนด เนื้อหาในแต่ละฉบับมีเกณฑ์อย่างไร
- การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย เป็นอย่างไร
- ทุนในการดำเนินการ
- การเปิดคอลัมน์ข่าวสังคมขบขันจำนวนมาก เพราะอะไร
- การป้อนกลับจากผู้อ่านมีมากน้อย เพียงใด
- มีส่วนร่วมกับงานโทรทัศน์ของค่ายอย่างไรบ้าง และประสบความสำเร็จมากน้อย เพียงใด
- มีความเห็นอย่างไรบ้าง กับการที่มีหนังสือพิมพ์ประเภทเดียวกัน เกิดขึ้นมามากมาย

นอกจากนี้ยังสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และผู้ที่อยู่ในแวดวงการผลิตสิ่งพิมพ์บันเทิงที่สนับสนุนโทรทัศน์ และสนับสนุนวงการบันเทิงอื่น ทั้งนี้ เพื่อต้องการทราบถึงพัฒนาการของสิ่งพิมพ์ เหล่านี้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ทั้งในด้านของรูปแบบและเนื้อหา ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เป็นตัวกำหนดให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2. ประเภทเอกสาร หนังสือพิมพ์อินไซด์ทีวี ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดต่อ
 ขจากทางสำนักพิมพ์อินไซด์ทีวี และจากการเก็บรวบรวมของผู้วิจัยเอง ซึ่งผู้วิจัยเลือกมาศึกษา
 จำนวน 37 ฉบับ ในการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์อินไซด์ทีวี จะใช้เครื่องมือบันทึกข้อมูล
 โดยการจัดทำตารางรหัส เพื่อบันทึกเนื้อหาตามประเภทที่กำหนด จากนั้นจัดทำตารางแยกประ
 เภท
 ความสิ่งที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้อย่างละเอียด

สำหรับในส่วนของสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับวงการบันเทิง และวงการโทรทัศน์ ผู้วิจัยจะ
 ทำการตรวจสอบจากหอสมุดแห่งชาติ, หอสมุดคณะนิติศาสตร์, ศูนย์สังคีตศิลป์ และจากการ
 เก็บรวบรวมของผู้วิจัยเอง เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของสิ่งพิมพ์บันเทิง
 ตั้งแต่ยุคอดีตจนถึงปัจจุบัน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา "บทบาทหน้าที่สิ่งพิมพ์บันเทิงที่สนับสนุนโทรทัศน์" ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาการ
 วิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ถึงพัฒนาการของสิ่งพิมพ์บันเทิงที่สนับสนุนโทรทัศน์ การศึกษาใน
 ส่วนนี้จะวิเคราะห์เรื่องของรูปแบบและเนื้อหา รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงอยู่ และการเลิก
 จัดทำสิ่งพิมพ์ที่สนับสนุนวงการโทรทัศน์ โดยอาศัยเอกสารและคำให้สัมภาษณ์ของผู้ถูกคลี่ การผลิต
 สิ่งพิมพ์บันเทิงที่สนับสนุนโทรทัศน์

2. การวิเคราะห์เนื้อหาของ "อินไซด์ทีวี" จะแบ่งแยกการวิเคราะห์ดังนี้ คือ

2.1 การวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ทางการสื่อสาร ได้จำแนกเนื้อหาออก
 เป็น 4 ประเภทด้วยกันคือ (ดัดแปลงจากการวิจัยเรื่อง "การศึกษามบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนต่อ
 การศึกษาของชาวบ้าน" ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
 2521 : 75)

- ประเภทข่าวสาร :- ข่าวทั่วไป, ข่าววงการโทรทัศน์, ข่าวคาราที่วไปและต่างประเทศ ตารางของสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ
- ประเภทความรู้ :- บทบาทความรู้และบทวิจารณ์, คำแนะนำของผู้รู้ในเรื่องต่างๆ, ประวัติความเป็นมาของวงการบันเทิง, ความรู้ทางด้านเทคนิค เครื่องรับ-ส่งโทรทัศน์ และเทคนิคการถ่ายทำรายการโทรทัศน์
- ประเภทบันเทิง :- เรื่องย่อรายการ, เรื่องขบขัน เกี่ยวกับคารา, ขำขัน, การ์ตูน, หนังสือนายโชคชะตาคารา และเกมการละเล่นต่างๆ
- ประเภทบริการและโฆษณาทางธุรกิจ :- การตอบปัญหาส่วนตัว, ปัญหาทางด้านเทคนิค, ปัญหาเกี่ยวกับคารา และวงการบันเทิง, การทำนายโชคชะตา, การโฆษณาสินค้าและบริการ ตลอดจนการส่งคู่มือชิงโชค ขอบัตรเข้าชมรายการต่างๆ

ในการจัดแบ่งว่าเนื้อหาข้อความ หรือคอลัมน์ใดกระทบบทบาทหน้าที่ใด ผู้วิจัยใช้วิธีอ่านกลุ่มตัวอย่าง "อินไซด์ทีวี" ที่คัดเลือกมาใช้ในการศึกษาคั้งนี้ โดยจะอ่านทุกฉบับ ทุกคอลัมน์ว่า คอลัมน์แต่ละค้อมน์เน้นการกระทบบทบาทหน้าที่ในแง่ใด ก็ถือว่า คอลัมน์ดังกล่าวกระทบบทบาทหน้าที่ทางด้านนั้นๆ

ทั้งนี้การจัดแบ่งเนื้อหาตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ผู้วิจัยใช้วิธีการวัดจำนวน
พื้นที่ของเนื้อหาประเภทต่างๆ หน่วยงานข้างต้น โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลตามตัวอย่างดังนี้

บทบาทหน้าที่	พื้นที่ (ตารางนิ้ว)	ร้อยละ
ให้ข่าวสาร ให้ความรู้ ให้ความบันเทิง ให้บริการและโฆษณาทางธุรกิจ		
รวม		

2.2 การเปรียบเทียบการให้พื้นที่ในการนำเสนอข่าวสารต่างๆ ของสถานี
โทรทัศน์แต่ละช่อง ผู้วิจัยได้จัดทำตารางบันทึกข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ การจัดแบ่งตาม
ประเภทเนื้อหา และจัดแบ่งตามประเภทรายการ ตามตัวอย่างตารางดังนี้

ประเภทเนื้อหา	จำนวนพื้นที่ (ตารางนิ้ว)	ร้อยละ
ข่าว บทความ เรื่องซุบซิบ เรื่องย่อรายการ		
รวม		

ประเภทรายการ	พื้นที่ (ตารางนิ้ว)	ร้อยละ
สารคดี รายการเด็ก คอบบ์ปัญหา เกมโชว์ ความรู้ เพลง สารพันบันเทิง ภาพยนตร์ไทย ภาพยนตร์ต่างประเทศ ละคร การ์ตูน กีฬา เบ็ดเตล็ด		
รวม		

จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา "อินไซด์ทีวี" มาทำการวิเคราะห์กับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ เพื่อต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เฝ้าประตู (Gate-keeper) กับเนื้อหาที่ปรากฏใน "อินไซด์ทีวี"

หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์เนื้อหาของ "อินไซด์ทีวี" ที่เกี่ยวข้องกับการทาบตบตาหน้าที่ต่างๆ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเนื้อหาทั้งในส่วนของข่าว บทความ คอลัมน์ต่างๆ หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ แก่นเรื่อง (Theme) หรือที่เรียกทางวิชาการว่า Thematic Analysis (Budd, Throp and Donohew 1967 : 47) คือการพิจารณาแนวคิดหลักในคอลัมน์ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ เป็นการพิจารณาความหมายของข้อความนั้นๆ และจัดเข้าประเภทต่างๆ ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ใช้หน่วยในการระบุจำนวนเป็น "ตารางนิ้ว" และ "วัดความถี่" จากนั้นจึงเทียบเป็นจำนวนร้อยละ